

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลแม่ยาว

จัดทำโดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลแม่ยาว
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์
ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
และของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน
ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจ
และศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่าง
เหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิต
ของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลตำบลแม่ยาว ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้
จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบล
แม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายเป็นปัจจุบัน เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ
และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาต่อไป

กองการศึกษา เทศบาลตำบลแม่ยาว
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	๑
วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓๐
ประเพณี และวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลแม่ยาว	
- ประเพณีสงกรานต์น้ำถ้ำพระ	๓๒
- ประเพณีหล่อเทียนพรรษาและถวายเทียนพรรษา	๓๓
- ประเพณีตักบาตรเทโว เนื่องในวันออกพรรษา	๓๔
- ประเพณีตานต้นเกี้ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ	๓๕
- ประเพณีตานก๋วยสลาก	๓๖
- กิจกรรมธรรมสังเวย	๓๗
- กิจกรรมจัดงานช่วงวัฒนธรรมตำบลแม่ยาว	๓๘
- กิจกรรมวันช้างไทย	๓๙
ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	
- ด้านเกษตรกรรม	๔๐
- ด้านศิลปกรรม	๔๖
- ด้านศิลปะการแสดงและดนตรี	๖๐
- ด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม	๖๖
- ด้านการแพทย์ไทย	๗๒
ภาคผนวก	๗๔

บทนำ

เทศบาลตำบลแม่ยาว ได้รับการยกฐานะจาก องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ปัจจุบันเป็นเทศบาลขนาดกลาง ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ไปทางทิศตะวันตก-เฉียงเหนือระยะทางประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูงและที่ราบระหว่างภูเขาบางส่วน มีพื้นที่ประมาณ ๒๖๕.๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๖๖,๐๖๐.๐๔ ไร่ ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ ๒๐๐ บ้านห้วยทรายขาว หมู่ ๓ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครองทั้งหมด ๑๘ หมู่บ้าน

ความเป็นมาของตำบลแม่ยาว

ตำบลแม่ยาวเรียกชื่อตามสายน้ำหลักที่ผ่านตำบลแม่ยาวหลายหมู่บ้าน เรียกได้ว่าเป็นเสมือนสายเลือดของคนตำบลแม่ยาวเลยก็ว่าได้ คือ “น้ำแม่ยาว” ว่ากันว่าลำน้ำแม่ยาวมีต้นน้ำจาก อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เดิมนั้นตำบลแม่ยาว ได้แยกตัวมาจากตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มาก่อตั้งเป็นตำบลแม่ยาว จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ตำบลแม่ยาว ได้มีการแบ่งแยกหมู่บ้านทางฝั่งแม่น้ำกกทางทิศใต้ ออกทั้งหมด จำนวน ๕ หมู่บ้าน จัดตั้งเป็นเขตตำบลดอยฮางขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่มีปัญหาด้านการคมนาคม เพราะตั้งอยู่สองฝั่งแม่น้ำกก ซึ่งในขณะนั้นใช้สะพานแขวนในการติดต่อเดินทางไปมา ซึ่งส่งผลให้ยากลำบากในการติดต่อและการปกครองจึงทำให้มีการแยกออกเป็นสองตำบล

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมืองเชียงราย ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลดอยฮาง และตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตเทศบาลเมืองเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่

การเดินทาง

การเดินทางโดยทางบก เดินทางได้ ๓ เส้นทาง คือ

- ๑.เส้นทางที่ ๑ เส้นทาง ทรายมูล-ห้วยชม เข้าสู่ตำบลแม่ยาว
- ๒.เส้นทางที่ ๒ เส้นทางบ้านน้ำลัด-ห้วยชม โดยเดินทางจากตัวเมืองผ่านสะพานแม่ฟ้าหลวงและผ่านบ้านน้ำลัด สู่ตำบลแม่ยาว
- ๓.เส้นทางที่ ๓ จากตัวเมืองผ่านแยกเด่นห้าและไร่แม่ฟ้าหลวง ผ่านเรือนจำกลางจังหวัดเชียงรายข้ามสะพานเม้งราย เข้าสู่ตำบลแม่ยาว
- ๔.เส้นทางที่ ๔ เส้นทางบ้านน้ำลัด-ป่าอ้อ ผ่านลำตู่ปุ้ เข้าถึงตำบลแม่ยาว

การเดินทางทางน้ำ

โดยทางเรือหางยาว โดยสามารถขึ้นเรือที่สะพานแม่ฟ้าหลวง มีเรือหางยาวให้บริการ ทั้งแบบเหมาและตามคิว ล่องมาทางแม่น้ำกก

ด้านการเมือง/การปกครอง

เขตการปกครอง มีการแบ่งพื้นที่การปกครองท้องที่ ออกเป็น ๑๘ หมู่บ้าน ๓๖ บ้านบริวาร ดังนี้

หมู่ที่ ๑	บ้านห้วยขมใน
หมู่ที่ ๒	บ้านรวมมิตร
หมู่ที่ ๓	บ้านห้วยทรายขาว
หมู่ที่ ๔	บ้านริมกก
หมู่ที่ ๕	บ้านป่าอ้อ
หมู่ที่ ๖	บ้านสันป่ายาง
หมู่ที่ ๗	บ้านกลางทุ่ง
หมู่ที่ ๘	บ้านทรายมูล
หมู่ที่ ๙	บ้านทุ่งหลวง
หมู่ที่ ๑๐	บ้านห้วยขมนอก
หมู่ที่ ๑๑	บ้านห้วยแม่ซ้าย
หมู่ที่ ๑๒	บ้านแคววัวดำ
หมู่ที่ ๑๓	บ้านพนาสวรรค์
หมู่ที่ ๑๔	บ้านศิริราษฎร์
หมู่ที่ ๑๕	บ้านออบเสื่อแหวน
หมู่ที่ ๑๖	บ้านท่าหลุก
หมู่ที่ ๑๗	บ้านดงเจริญ
หมู่ที่ ๑๘	บ้านโป่งผำพัฒนา

รายละเอียดข้อมูลหมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยขมใน

คำขวัญ

ถิ่นหน่อไผ่ขมเดินชมชาวเขาถั่วเน่าเลิศรสเชิดชูวัฒนธรรมล้านนา

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ชาวบ้านจำนวน ๗ ครอบครัว ได้อพยพมาจากเมืองเชียงตุง ประเทศพม่ามาตั้งรกรากที่บ้านห้วยขม ซึ่งขณะนั้นเป็นหมู่บ้านบริวารของบ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ และแยกบ้านทุ่งหลวง มาเป็นบ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๐ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เปลี่ยนจากหมู่บ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๐ มาเป็น หมู่บ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๕ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการแบ่งเขตการปกครองจากทางราชการให้เป็น ๒ ตำบล คือตำบลแม่ยาว และตำบลดอยฮาง ก็ได้เปลี่ยนจากบ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๕ มาเป็นบ้านห้วยขมใน หมู่ที่ ๑ สำหรับที่มาของชื่อเนื่องจากพื้นที่นั้นมีต้นไผ่ขม และต้นมะขม ขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีลำห้วย จำนวน ๒ สาย จึงเป็นที่มาของชื่อบ้านห้วยขม

ผู้ใหญ่บ้าน นายอาเกอะ มาเยอะ

สภาพทางภูมิศาสตร์

เป็นพื้นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๐ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยแม่ซ้าย หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ปลูกข้าวนาปี นาปรัง ปลูกข้าวโพด ยาสูบ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ไม้กวาด เครื่องจักสาน ถัวเนาอัดแผ่น หน่อไผ่ตอง หน่อไผ่อัดปับ และผลิตภัณฑ์ชาวเขา

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๕๒๕ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๑,๓๙๐ คน แบ่งเป็น ชาย ๖๘๖ คน หญิง ๗๐๔ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

โรงเรียนบ้านห้วยขม	จำนวน ๑ แห่ง
โบสถ์	จำนวน ๒ แห่ง
วัดห้วยขม	จำนวน ๑ แห่ง

หมู่บ้านบริวาร

จำนวน ๑ หมู่บ้าน คือ บ้านลีผ้า

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. หมู่บ้านชาวเขา
๒. วัดห้วยขม
๓. มุถุนิธิกระจงเงา

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. วันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น มาฆบูชา, วิสาขบูชา เป็นต้น มีการทำบุญตักบาตร
๒. ประเพณียี่เป็ง
๓. ประเพณีของชนเผ่า เช่น กินข้าวใหม่

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มจักสาน
๒. กลุ่มถัวเนาอัดแผ่น
๓. กลุ่มฝึกปลอดสารพิษ
๔. กลุ่มออมทรัพย์

หมู่ที่ ๒ บ้านรวมมิตร

คำขวัญของหมู่บ้าน

รวมมิตรบ้านเรา	ชนเผ่าร่วมใจ
ผู้คนผ่องใส	รวมใจสามัคคี
ทิวไร่ข้างลือชื่อ	เลื่องลือหัตถกรรม
น้ำกกสวยล้ำ	ยี่ดน้ำประเพณี

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านรวมมิตรเดิมชื่อบ้านอ้ายอุหรือบ้านแม่กกเหนือ อดีตเป็นบ้านบริวารหมู่ที่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย บ้านรวมมิตรเป็นหมู่บ้านชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงมาตั้งถิ่นฐานอาศัยครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๗๐ มีอยู่ ๓ ครัวเรือน ต่อมาได้มีญาติของนายอ้ายอุ อพยพเข้ามาเพิ่มอีก ๕ ครัวเรือน ในปี พ.ศ.๒๔๗๕ ต่อมาได้มีชาวกะเหรี่ยงจากหลายจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย อพยพเข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เนื้อที่ไม่เพียงพอจึงได้มีการอพยพลงมาตามลำน้ำกกจากที่ตั้งของหมู่บ้านเดิม ๑.๖ กิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับอนุมัติจากกรมการปกครองให้แยกเป็นหมู่บ้านหลักและเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจากบ้านอ้ายอุหรือบ้านแม่กกเหนือ เป็นหมู่บ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ยาวอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยมีนายถวิล กติกาเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก มีกลุ่มบ้านบริวาร ๒ บ้าน ได้แก่ กลุ่มบ้านดอยบ่อ ๑ และกลุ่มบ้านดอยบ่อ ๒ สาเหตุที่ชื่อหมู่บ้านรวมมิตรเพราะเมื่อมีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นจำนวนประชากรในหมู่บ้านก็เพิ่มมากขึ้นตามลำดับจากหมู่บ้านที่มีเผ่ากะเหรี่ยงอพยพมาอยู่ก่อนก็มีประชากรชนเผ่าต่างๆมาอาศัยอยู่ร่วมกันในหมู่บ้านทั้ง ชนเผ่ากระเหรี่ยง ชนเผ่าอาข่า ชนเผ่าม้ง ชนเผ่าลาหู่ และเผ่าอื่นๆ ในตำบลแม่ยาว

ผู้ใหญ่บ้าน นายกำพล เฉลิมเยี่ยมทอง

สภาพทางภูมิศาสตร์

บ้านรวมมิตรตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ระยะทางห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ ๑๙ กิโลเมตร ความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๔๘๐ เมตร แนวนที่ระหว่างพิกัดโดยประมาณ ๖๙๕๐๗๕ ระวังแผนที่ ๔๙๓๘ มีพื้นที่ประมาณ ๔๗๔๒ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ การคมนาคม สะดวก สามารถเดินทางได้ ๒ ทาง คือ ทางบก และทางน้ำ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ	บ้านห้วยแม่ซ้ายหมู่ ๑๑
ทิศใต้	ติดกับ	ลำน้ำกก
ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๓
ทิศตะวันตก	ติดกับ	บ้านโป่งผ่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๘

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๑๒, ๐๐๐ บาท ต่อครัวเรือน/ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

การเกษตรทำไร่ ทำนา	ร้อยละ ๖๐ %
การท่องเที่ยว	ร้อยละ ๖๐ %
ค้าขาย	ร้อยละ ๑๐%

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผ้าทอชนเผ่า/ผ้าปักชนเผ่า/หมอนดับกลิ่นใบชา

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๑,๖๓๔ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๒,๒๗๓ คน แบ่งเป็น ชาย ๑,๑๔๘ คน หญิง ๑,๑๒๕ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้าน เช่น โรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

โรงเรียนบ้านรวมมิตร	๑	แห่ง
โบสถ์	๒	แห่ง
ศูนย์บริการประชาชน	๑	แห่ง
สถานีอนามัย	๑	แห่ง

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๒ หมู่บ้าน

- ๑. บ้านดอยป่อ ๑
- ๒. บ้านดอยป่อ ๒

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

- ๑. ทิวไร่ข้างบ้านรวมมิตร
- ๒. ป่อแก๊สชีวภาพ
- ๓. ที่สาคิการทำการกระดาษจากมูลช้าง

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

- ๑. วันขึ้นปีใหม่
- ๒. วันอีสเตอร์
- ๓. วันคริสตมาสต์
- ๔. วันช้างไทย
- ๕. ดำหัวผู้นำผู้สูงอายุ
- ๖. การทำบุญล่ำห้วยต้นน้ำลำธาร

มีการจัดตั้งป่าชุมชนในหมู่บ้าน

มีการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๕

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน

- ๑. กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์
- ๒. กลุ่มช้าง
- ๓. กลุ่มเรือ
- ๔. กลุ่มองค์กรตำรวจบ้าน
- ๕. กลุ่มกองทุนเงินล้าน
- ๖. กลุ่มเลี้ยงวัว
- ๗. กลุ่มเลี้ยงหมู
- ๘. กลุ่มโครงการกระดาษสา
- ๙. กลุ่มศาสนา
- ๑๐. กลุ่มเยาวชน
- ๑๑. กลุ่มอนุรักษ์พันธ์ปลา
- ๑๒. กลุ่มท่องเที่ยวมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

- ๑๓. กลุ่ม อปพร.
- ๑๔. กลุ่ม อสม.
- ๑๕. กลุ่มพีชไร่
- ๑๖. กลุ่มเครดิตยูเนียน
- ๑๗. กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ๑๘. กลุ่มประเพณีวัฒนธรรม
- ๑๙. กลุ่มผู้สูงอายุ

หมู่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว
คำขวัญของหมู่บ้าน

ผักปลอดสารพิษลือนาม ห้ากลุ่มบ้านร่วมใจ
 วัสดุสวย อบอุ่นเป็นสง่า รู้คุณค่าวัฒนธรรมล้ำานา

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ยาว ได้เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมาก่อนปี พ.ศ. ๒๔๐๔ โดยมีผู้นำหมู่บ้านคนแรกชื่อ นายจันทร์ ทรายขาว เป็นผู้นำหมู่บ้านแบบไม่เป็นทางการ(ผู้นำตามธรรมชาติ) และมีผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายหมู เรือนคำ มีพื้นที่อาณาเขตรับผิดชอบ ตั้งแต่บ้านห้วยทรายขาว ถึงบ้านโป่งนาคำ ตอนหลังได้แยกตัวออกไปอยู่ตำบลดอยฮาง, บ้านรวมมิตร, บ้านโป่งผ่าพัฒนา, บ้านแคววัวดำ, บ้านออบเสื่อแหวน ไปจนถึงบ้านพนาสวรรค์ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ทำการแยกเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้าน ชื่อว่า บ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ยาว เหลือไว้แต่บ้านห้วยทรายขาวและบ้านเขื่อนแก้ว ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีชาวเขาเผ่าอาข่าได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานภายในหมู่บ้านถึงปัจจุบันมีกลุ่มบ้านทั้งหมด ๕ กลุ่ม ได้แก่ บ้านห้วยทรายขาว (บ้านหลัก), บ้านเขื่อนแก้ว, บ้านห้วยน้ำริน, บ้านห้วยสร้างภรณ์ และ บ้านสามแยกบงแดง

กำนันตำบลแม่ยาว นายเดช จึงมาดา
สภาพทางภูมิศาสตร์

สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านเป็นที่ราบสลับกับภูเขา

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านห้วยแม่ซ้าย หมู่ที่ ๑๑ และบ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ลำน้ำกก ตำบลดอยฮาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ติดกับบ้านริมกก หมู่ที่ ๔
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ติดกับบ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ ของประชากรโดยเฉลี่ย)

- ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำอาชีพ
- ๑. การเกษตร (ทำนา ทำไร่) ร้อยละ ๖๕%
 - ๒. รับจ้าง ร้อยละ ๓๒ %
 - ๓. ค้าขาย ร้อยละ ๖%
 - ๔. รับราชการ ๒%

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

มีอาชีพเกษตรกร ทำไร่ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป เป็นส่วนใหญ่

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผักปลอดสารพิษ, ข้าว และข้าวโพด

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๔๔๓ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๑,๑๙๘ คน แบ่งเป็น ชาย ๖๐๒ คน หญิง ๕๙๖ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเช่นโรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

- ๑. วัดห้วยทรายขาว
- ๒. โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว
- ๓. เทศบาลตำบลแม่ยาว
- ๔. โบสถ์ มีจำนวน ๕ แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนเผ่า บ้านห้วยน้ำริน

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๔ หมู่บ้าน

- ๑. บ้านเขื่อนแก้ว
- ๒. บ้านห้วยน้ำริน
- ๓. บ้านห้วยสาಂಗรณ์
- ๔. บ้านสามแยกบงแดง

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

- ๑. เลี้ยงเสื่อบ้าน
- ๒. ปีใหม่เมือง-ดำหัวผู้สูงอายุ
- ๓. เข้าพรรษา-ออกพรรษา
- ๔. ประเพณียี่เป็ง

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีกลุ่มดังนี้

- ๑. กลุ่มออมทรัพย์และกองทุนหมู่บ้าน
- ๒. กลุ่มแม่บ้าน
- ๓. กลุ่ม อสม.
- ๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
- ๕. กลุ่มเยาวชน
- ๖. กลุ่ม อปพร.
- ๗. กลุ่ม สายตรวจอาสา
- ๘. กลุ่มอาชีพเพื่อการผลิต
- ๙. กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน

หมู่ ๔ บ้านริมกก

คำขวัญ

เกษตรกรรมล้ำค่าปวงประชาร่วมใจดินดีน้ำใสร่วมใจพัฒนาริมกก

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านริมกก ก่อตั้งเมื่อประมาณ ๒๐๐ กว่าปีมาแล้ว สันนิษฐานว่ามาจากทางตอนใต้ของรัฐฉาน และอพยพมาจากพม่า โดยล่องแพมาตามลำน้ำกก ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำกก ประชากรส่วนหนึ่ง เป็นคนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงราย

ผู้ใหญ่บ้าน นายสุเทพ เทพอินธา

สภาพทางภูมิศาสตร์

เป็นพื้นที่ราบติดลำน้ำกกภูเขาและทุ่งนา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของตัวเมืองเชียงราย ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่ยาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ลำน้ำกก และตำบลดอยฮาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านป่าอ้อ หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท / ปี / คน

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำนา ทำสวน

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ทำไม้กวาด และทำตุ่ง

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๒๖๗ ครัวเรือน
ประชากรทั้งหมด ๖๗๔ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๑๕ คน หญิง ๓๕๙ คน
(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

๑. วัดริมกก
๒. ศูนย์ฝึกลูกเสือ
๓. ที่ทำการกองทุนฯ

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

สระกกหลง

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ
๒. วันเข้าพรรษา
๓. งานสลากภัต
๔. วันยี่เป็ง ประเพณีลอยกระทง
๕. ประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุ วันปีใหม่เมือง

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
๒. กลุ่มออมทรัพย์
๓. กลุ่มเกษตรกร
๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
๕. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
๒. กลุ่มออมทรัพย์
๓. กลุ่มเกษตรกร
๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
๕. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

หมู่ ๕ บ้านป่าอ้อ

คำขวัญของหมู่บ้าน

ถ้าพระสูงตระหง่าน โบราณสถานล้ำค่า ไธนาสมบุรณ์ ชุมชนท่า่งไกลยาเสพติด

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านป่าอ้อแต่ก่อนนั้นเป็นพื้นที่ป่าโปร่งอันหนาทึบต่อมามีราษฎรมาทำกินอยู่หลายหลังคาเรือน เริ่มมีบ้านเรือน จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๔ ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านป่าอ้อ” โดยมีผู้จัดตั้งหมู่บ้านเริ่มจาก นายตัน ทิศอู่ กำนันตำบลบ้านคู โดยในขณะนั้นได้มีการแต่งตั้งให้นายชุม นันตะเลิศ เป็นผู้นำหมู่บ้าน คนแรก ดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และได้มีการเลือกผู้นำหมู่บ้านอีกจนถึงปัจจุบัน

ผู้ใหญ่บ้าน นายจรัส กำแพงคำ

สภาพทางภูมิศาสตร์

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ อยู่ติดกับลำน้ำกก ติดกับภูเขาและทุ่งนา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของตัวเมือง เชียงราย ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ ๗ กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่ที่ ๖ บ้านสันป่ายาง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ลำน้ำกกและตำบลดอยฮาง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เทศบาลนครเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ลำน้ำแม่ยาว และหมู่ที่ ๔ บ้านริมกก และหมู่ที่ ๗ บ้านกลางทุ่ง

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ ของประชากรโดยเฉลี่ย)

ประชากรของหมู่บ้าน มีรายได้ระดับปานกลาง ประมาณ ร้อยละ ๗๐ และประชากรที่มีรายได้น้อยจะมีประมาณ ร้อยละ ๓๐ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยประมาณ ๒๓,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ประชากรส่วนใหญ่ จะมีอาชีพทางด้านเกษตรเป็นหลัก เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน นอกจากนี้จะมีอาชีพรับจ้าง

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ข้าว ข้าวโพด ยาสูบ ขิง มันเทศ ผักปลอดสารพิษ เครื่องจักสาน-ข้าวซ้อมมือ

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๒๙๐ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๖๖๓ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๓๘ คน หญิง ๓๒๕ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเช่น โรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

๑. วัดเทพบุญยืน

๒. โบราณสถานถ้ำพระ

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

โบราณสถานถ้ำพระ

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. ประเพณีสงกรานต์

๒. ปีใหม่เมือง-คำหัวผู้สูงอายุ

๓. เข้าพรรษา-ออกพรรษา

หมู่ ๖ บ้านสันป่ายาง**คำขวัญ**

ประชาศสใส ก้าวไกลการศึกษา รวมใจพัฒนา รู้คุณค่าทางสังคม

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านสันป่ายางมีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่พ่อขุนเม็งรายมหาราชได้ตั้งเมืองเชียงราย เดิมหมู่บ้านเป็นที่ดอนและมีต้นยางขึ้นมากภายหลังจากพ่อเมืองเชียงรายได้ตั้งเมืองเชียงรายขึ้นที่ดอยจอมทองและมีช้างของเจ้าเมืองหลายเชือกควานช้างได้นำช้างมาเลี้ยงและมาเลื่อยจนมาเจอหนองน้ำซึ่งปัจจุบันเป็นหนองป่าอันเป็นที่หนองน้ำที่กว้างพอสมควรและพื้นที่เป็นที่ราบจึงได้ตั้งบ้านเรือนและบุกเบิกทำนาจนมีผู้คนอพยพเข้ามาอยู่ที่ย้ายมาหลายจังหวัดมีเชียงใหม่-พะเยา บ้างในราวปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ทางกรมได้แต่งตั้งให้พ่ออยู่คำตันทิศอุ้นเป็นผู้ใหญ่บ้านต่อมาทางการได้ตั้งโรงเรียนขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีครูมาสอนและตั้งชื่อ บ้านสันป่ายางขึ้นจนถึงปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนแม่ยาววิทยา

ผู้ใหญ่บ้าน นายประพรณ์ ยาวิชัย

สภาพทางภูมิศาสตร์

บ้านสันป่ายาง เป็นพื้นที่ราบและภูเขาบางส่วน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๔๐๐๐-๕๐๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่บ้านดงเจริญ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ยาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านป่าอ้อ หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ลำน้ำกกแม่ยาว หมู่บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองเชียงราย

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท / ปี / คน และมีรายได้ต่ำประมาณ ๑๒ ครัวเรือน

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำสวน ทำนา และรับจ้างทั่วไป

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

โรงงานผลิตขนมหวาน เครื่องจักรสาน และเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๔๑๐ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๙๒๐ คน แบ่งเป็น ชาย ๔๒๘ คน หญิง ๔๙๒ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

๑. วัดสันป่ายาง
๒. โรงเรียนแม่ยาววิทยา
๓. หนองน้ำสาธารณะ หนองป่าอ้น
๔. ป่าชุมชน

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. วัดสันป่ายาง มีพระพุทธรูปสิงห์เก่าแก่
๒. หนองน้ำสาธารณะ ชาวบ้านเรียกชื่อว่า “หนองป่าอ้น” มีปลา เปิดบ่อให้ตกปลาได้

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

ประเพณีวันสำคัญ ทางพุทธศาสนา เช่น เข้าพรรษา ออกพรรษา สงกรานต์ ลอยกระทง

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. องค์กรสายตรวจอาสา
๒. อปพร.
๓. กลุ่มพัฒนาสตรี

หมู่ ๗ บ้านกลางทุ่ง

คำขวัญของหมู่บ้าน

วันจอมศรีสูงส่ง จรรโลงวัฒนธรรม มหัตกรรมสินค้า ไธนาสมบูรณ์

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านกลางทุ่งแต่เดิมนั้นได้ย้ายมาจากบ้านดอยฮาง คือนายใจ ปัญญาบุญ ต่อมาก็ได้มีหลายครอบครัว ประมาณปี ๒๔๘๕ ก็ได้มีนายอ้าย ปัญญาบุญ เป็นกำนันกิจกรรมทางวัดก็ได้ร่วมกับบ้านริมกกต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ก็ได้แต่งตั้งนายฝาย พญาศรี ขึ้นเป็นกำนัน พอประมาณปี ๒๕๐๐ ก็ได้ร่วมกันสร้างพระอารามขึ้นจึงเป็นวันจอมศรีอยู่ปัจจุบัน

ผู้ใหญ่บ้าน นายเสรี จังมาตา

สภาพทางภูมิศาสตร์

มีปัจจัยหลักทางธรรมชาติ ทิศตะวันตกของหมู่บ้านเป็นเทือกเขาป่าชุมชนของหมู่บ้านและเป็นที่ราบลุ่ม

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านทรายมูลหมู่ที่ ๘
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านริมกก หมู่ที่ ๔
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เขตป่าอนุรักษ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านสันป่ายาง หมู่ที่ ๖ และบ้านป่าอ้อหมู่ที่ ๕

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

สภาพทางด้านเศรษฐกิจรายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย ๒๕๐๐ บาท ต่อปี ต่อ ๑ คน
การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ส่วนมากประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวน ทำไร่

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

๑. ทอเสื่อตดเย็บ
๒. จักสานหมวกด้วยไม้ไผ่

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๒๘๙ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๒,๒๗๓ คน แบ่งเป็น ชาย ๔๕๔ คน หญิง ๔๔๓ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเช่น โรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

๑. วัดจอมคีรี
๒. โบสถ์บ้านสุขใจ

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๑ หมู่บ้าน

บ้านสุขใจ

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

วัดจอมคีรี

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. ประเพณีออกพรรษาคักบาตรเทโว
๒. ประเพณีเดือนยี่เป็ง
๓. ประเพณีเดือนสี่เป็งตานข้าวใหม่
๔. เลี้ยงห่อข้าวบ้านเดือนเก้าเป็ง
๕. ประเพณีโล้ชิงช้า
๖. ประเพณีกินไข่แดง
๗. วันคริสต์มาส

มีการจัดตั้งป่าชุมชนในหมู่บ้าน มีจัดตั้งเมื่อ ปี ๒๕๓๕

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีกลุ่มดังนี้

๑. สายตรวจอาสา อปพร.
๒. พัฒนาสตรี
๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตร
๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
๕. กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร
๖. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
๗. กลุ่มผู้สูงอายุ
๘. กลุ่มเยาวชน
๙. กลุ่ม อปพร.
๑๐. กลุ่ม สายตรวจอาสา

หมู่ ๘ บ้านทรายมูล**คำขวัญของหมู่บ้าน**

ประชาสามัคคี ของดีเครื่องจักสาน โบราณสถานพระธาตุโกฏิแก้ว

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ก่อตั้งประมาณปี พ.ศ.๒๔๑๘ โดยผู้ก่อตั้งอพยพมาจากจังหวัดเชียงใหม่เลือกเอาริมฝั่งน้ำแม่ยาว ซึ่งมีทรายทับถมอุดมสมบูรณ์มาก เป็นที่สร้างหมู่บ้านและที่ทำกินตำบลบ้านดู่ เป็นเขตปกครองต่อมาแยกตัวออกมาเป็นตำบลแม่ยาวโดยเป็นบริวารบ้านสันปายาง หมู่ที่ ๖ และได้ขอแยกมาเป็นหมู่ที่ ๘ ถึงปัจจุบันมีผู้ใหญ่บ้านปกครองถึงปัจจุบัน ๑๑ คน

ผู้ใหญ่บ้าน นายทวิช สาคร

สภาพทางภูมิศาสตร์

๑.เป็นที่ราบระหว่างภูเขาเนื้อที่ที่อยู่อาศัยประมาณ ๖๕๐ ไร่

๒. ที่ทำกิน ประมาณ ๒๐๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลบ้านดู่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านสันปายาง หมู่ที่ ๖
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านดงเจริญ หมู่ที่ ๑๗
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านท่าหลุก หมู่ที่ ๑๖

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

๘๐ % มีอาชีพเกษตรกรรม-รับจ้าง-ค้าขาย-อื่นๆ

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ข้าว-ข้าวโพด-เครื่องจักรสาน-ข้าวซ้อมมือ

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๓๔๒ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๖๘๔ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๓๒ คน หญิง ๓๕๒ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเช่นโรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

๑. โบราณสถานพระธาตุโกฏิแก้ว

๒. ที่ทำการกลุ่มจักสาน

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. โบราณสถานพระธาตุโกฏิแก้ว

๒. อ่างเก็บน้ำดอยม่อนฮัก

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. เลี้ยงเสื่อบ้าน

๒. ปีใหม่เมือง-ดำหัวผู้สูงอายุ

๓. เข้าพรรษา-ออกพรรษา

๔. ประเพณียี่เป็ง

๕. ทานข้าวใหม่

มีการจัดตั้งป่าชุมชนในหมู่บ้าน มีจัดตั้งเมื่อปี ๒๕๓๕

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีกลุ่มดังนี้

๑. กลุ่มออมทรัพย์
๒. กลุ่มแม่บ้าน
๓. กลุ่ม อสม.
๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
๕. กลุ่มเยาวชน
๖. กลุ่ม อปพร.
๗. กลุ่ม สายตรวจอาสา

หมู่ ๙ บ้านทุ่งหลวง

คำขวัญ

วัดงามนามเรื่องลือชื่อทุ่งหลวง	มีพระธาตุขาวเหลืองแพรวพราวบนเขาเขียว
ประปาภูเขาใช้ได้	ประหยัดไฟเขียว
นาไร่เขียวด้วยพืชผล	สมบูรณ์ดี

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านทุ่งหลวง ครั้งแรกได้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ทุ่งช่อหล่อ ติดกับฝั่งน้ำแม่ยาว ด้านทิศตะวันออก ขณะนั้นมีครัวเรือนทั้งหมด ๕-๖ ครอบครัว มีประชากรชาย-หญิงประมาณ ๒๑ คน มีพ่อท้าวพรม สิทธิพรมปกครองดูแลหมู่บ้าน ต่อจากนั้นพ่อท้าวพรม สิทธิพรมได้พาราษฎรทั้งหมดอพยพ มาตั้งถิ่นฐานที่บ้านทุ่งหลวง ในปัจจุบัน เพราะช่วงหน้าฝน ประสบกับน้ำท่วมริมฝั่งแม่น้ำ เข้าท่วมเข้าบ้านเรือน เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๑๐

ผู้ใหญ่บ้าน นายอนุศิษฐ์ ศรีวรรณ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยขมนอก หมู่ที่ ๑๐ และบ้านห้วยขมใน หมู่ที่ ๑
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านท่าหลุก หมู่ที่ ๑๖
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านศิริราษฎร์ หมู่ที่ ๑๔
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยแม่ซ้าย หมู่ที่ ๑๑

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๖,๐๐๐ - ๒๘,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำการเกษตร ค่าขาย และรับจ้างทั่วไป

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ข้าว ข้าวโพด ยาสูบ ผลิตภัณฑ์จักสาน สินค้า OTOP

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๔๐๑ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๘๔๓ คน แบ่งเป็น ชาย ๔๐๓ คน หญิง ๔๔๐ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

๑. วัดทุ่งหลวง
๒. พระธาตุทุ่งหลวง

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

พระธาตุตุ้งหลวง เป็นสถานที่เก่าแก่ สร้างขึ้นเมื่อปี ๒๒๒๖ ปีระกา

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. ประเพณีทางพุทธศาสนา เช่น เข้าพรรษา
๒. สรงน้ำพระธาตุตุ้งหลวง

มีการจัดตั้งป่าชุมชน เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มออมทรัพย์
๒. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน
๓. กลุ่มฝึกปลอดสารพิษ
๔. กลุ่มจักสานผู้สูงอายุ
๕. กลุ่มตัดเย็บผ้า สินค้า OTOP
๖. กลุ่มเกษตรกร
๗. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

หมู่ ๑๐ บ้านห้วยขมนอก

คำขวัญ

บ้านขุนน้ำแม่ยาว	ขุนเขาม่อนฮัก
ถิ่นสามชนเผ่า	เมืองคนฮักบ้าน
ฮักป่า	ฮักวัฒนธรรม

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านห้วยขมนอก หมู่ที่ ๑๐ จัดตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑ มีประมาณ ๓๔ ครอบครัว ประชากร ๑๓๘ คน ส่วนใหญ่เป็นชนเผ่ากะเหรี่ยง ที่อพยพมาจากอำเภอสะเมิง อำเภอแม่แจ่มจังหวัดเชียงใหม่

ผู้ใหญ่บ้าน นายประวิทย์ ชูระวร

สภาพทางภูมิศาสตร์

เป็นพื้นที่ราบระหว่างหุบเขา และเป็นที่ยราบสูง มีภูเขาล้อมรอบชุมชน มีแม่น้ำแม่ยาวเป็นแม่น้ำสายหลักหล่อเลี้ยงคนในชุมชน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านห้วยขมใน หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๑๘,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผ้าทอมือ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๘๐๖ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๑,๕๗๕ คน แบ่งเป็น ชาย ๗๘๐ คน หญิง ๗๙๕ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

๑. ป่าชุมชน	จำนวน	๑ แห่ง
๒. โบสถ์	จำนวน	๕ แห่ง

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๕ บ้าน คือ

๑. บ้านสุขเกษม
๒. บ้านหนองผักหนาม
๓. บ้านห้วยชมภู
๔. บ้านขุนแม่ยาว
๕. บ้านสองแควพัฒนา

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. แหล่งสมุนไพรธรรมชาติ
๒. น้ำตกสองแคว
๓. หมู่บ้านชนเผ่า วัฒนธรรมชนเผ่า

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. กินข้าวใหม่
๒. โส้ชิงช้า
๓. โยนไข่แดง
๔. คริสต์มาส
๕. กินวอ

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน
๒. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์
๓. กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.)
๔. กลุ่มโครงการแก้ไขความยากจน (กขคจ.)
๕. กลุ่มออมทรัพย์สตรี
๖. กลุ่มเยาวชน

หมู่บ้าน ห้วยแม่ซ้าย หมู่ที่ ๑๑

คำขวัญของหมู่บ้าน

เสน่ห์แห่งขุนเขา
งามล้ำน้ำตก

สามชนเผ่าวัฒนธรรม
สันจิตกสิกรรมไกล

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านห้วยแม่ซ้ายหมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ยาว เดิมตั้งถิ่นฐานอยู่ตำบลห้วยชมภูอำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้อพยพย้ายถิ่นฐานอาศัยอยู่บริเวณดอยบ่อ โดยการนำของ

นายแข่งยุ่น แซ่ลี ต่อมาผู้นำได้เสียชีวิตลงชาวบ้านก็ได้แต่งตั้งนายสูงฝง แซ่จ้าว เป็นผู้นำหมู่บ้านต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๔ - พ.ศ.๒๕๐๕ ประชากรในหมู่บ้านได้แยกย้ายแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มของนายก้วยจ้อย แซ่จ้าว ซึ่งย้ายไปอยู่บ้านธรรมมาริก ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ส่วนกลุ่มที่เหลืออยู่ก็ได้ย้ายลงมาและแบ่งเป็นสองกลุ่มอีก กลุ่มแรกมีนายสูงฝง แซ่จ้าว เป็นผู้นำ ซึ่งย้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านจะแลในปัจจุบัน (บ้านบริวารของบ้านห้วยแม่ซ่าย) กลุ่มที่สองโดยการนำของนายเกาฝง แซ่จ้าว มาตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ทำการขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้แม่ยาว - แม่ซ่าย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ก็ย้ายลงมารวมกันที่บ้านห้วยแม่ซ่ายแต่เดิมบ้านห้วยแม่ซ่ายเป็นบ้านสาขาของบ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ยาวจนมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับการแยกเป็นหมู่บ้านทางการ โดยใช้ชื่อว่า บ้านห้วยแม่ซ่าย หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และต่อมามีหน่วยงานของทางราชการมาตั้งในพื้นที่ เช่น หน่วยงานประชาสัมพันธ์มาตั้งในพื้นที่ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ และมีการจัดตั้งโรงเรียนห้วยแม่ซ่ายขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จนมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โรงเรียนห้วยแม่ซ่ายได้รับการแต่งตั้งเป็นโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

ทำเนียบผู้นำหมู่บ้าน

๑. นายแข่งยุ่น	แซ่ลี	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๔๘๘-๒๔๙๙
๒. นายเลาสู	แซ่จ้าว	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๔๙๑-๒๕๑๒
๓. นายเกาฝง	แวลี	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๕๑๓-๒๕๑๗
๔. นายบุญศรี	อภิญาวิศาล	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๕๑๗-๒๕๔๓
๕. นายวัฒน์พงษ์	ภัทรสุขเกษม	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๗
๖. นายดุสิต	อภิญาวิศาล	ดำรงตำแหน่ง	พ.ศ.๒๕๔๗-ปัจจุบัน

ผู้ใหญ่บ้าน นายดุสิต อภิญาวิศาล

สภาพทางภูมิศาสตร์

บ้านห้วยแม่ซ่ายตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงราย ประมาณ ๑๕ กิโลเมตรลักษณะของภูมิศาสตร์ของบ้านห้วยแม่ซ่ายเป็นพื้นที่ราบระหว่างภูเขาและมีภูเขาสูงล้อมรอบชุมชน มีลำห้วยแม่ซ่าย เป็นสายน้ำหลักสำหรับหล่อเลี้ยงคนในชุมชน บ้านห้วยแม่ซ่ายเป็นหมู่บ้านชาวไทยพื้นที่สูง ประกอบด้วยชนเผ่า ๓ ชนเผ่า คือชนเผ่าอ้าวเมียน (เย้า) ชนเผ่าอาข่า ชนเผ่าลาหู่ การเดินทางมายังบ้านห้วยแม่ซ่ายนั้นสะดวก สามารถเดินทางมาจากบ้านรวมมิตรโดยนั่งช้างใช้เวลาเดินทางประมาณ ๙ กิโลเมตร หรือเดินทางรถโดยสารประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว รถมอเตอร์ไซด์ที่บ้านห้วยแม่ซ่ายมีพื้นที่ประมาณ ๑๗,๐๗๖ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อาชีพหลักของคนในชุมชน ได้แก่ เกษตรกรรม ทำไร่ ทำสวนรับจ้าง บ้านห้วยแม่ซ่ายเป็นหมู่บ้านที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพราะเป็นหมู่บ้านที่นักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสธรรมชาติ และวิถีชีวิตชนเผ่าของหมู่บ้านบริวาร และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง เช่น น้ำตกห้วยแม่ซ่าย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านจะแล ทะเลหมอกยะฟู หรือแม้กระทั่งการสัมผัสวิถีชีวิตชนเผ่า โดยรูปแบบ HOME STAY

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่ยาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๓ / หมู่ ๒ บ้านรวมมิตร ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านโป่งผ่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๘ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ ของประชากรโดยเฉลี่ย)

ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำอาชีพ การเกษตร (ทำนา ทำไร่) รับจ้าง

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำไร่ ทำสวน และรับจ้างบางส่วน
ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ข้าว ข้าวโพด ลินจี ผ้าปักชนเผ่า

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๘๕๕ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๒,๒๔๓ คน แบ่งเป็น ชาย ๑,๑๔๐ คน หญิง ๑,๑๐๓ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเช่นโรงเรียน/วัด/โบสถ์/หน่วยงาน

๑.โรงเรียน

- มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา ๑ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านห้วยแม่ซ้าย
- ผู้บริหารโรงเรียนชื่อ นายชุมพล สนิทวงศ์

๒.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านห้วยแม่ซ้าย

๓.หน่วยงานของ พัฒนาสังคมหน่วยที่๑๒

๔.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน

- มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๑ แห่ง ชื่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยแม่ซ้าย
- มีครูประจำศูนย์ จำนวน ๒ คน

๕.ลานกีฬาในหมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

๖.โบสถ์ จำนวน ๑ แห่ง

๗.ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. น้ำตกห้วยแม่ซ้าย
๒. พิพิธภัณฑ์บ้านจะแล
๓. ทะเลหมอกยะฟู

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๗ หมู่บ้าน

หมู่บ้านบริวารของบ้านห้วยแม่ซ้าย

๑. บ้านอาจำ
๒. บ้านอาผำพัฒนา
๓. บ้านจะแล
๔. บ้านยะฟู
๕. บ้านอาด
๖. บ้านจะแลสวนป่า
๗. บ้านปูเขา

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. งานมหัศจรรย์แห่งขุนเขาและเผ่าพันธุ์ตำบลแม่ยาว(งานจาวดอยสัมพันธ์)
๒. เทศกาลงานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าบ้านห้วยแม่ซ้าย(รวมบ้านบริวาร)

บ้านห้วยแม่ซำเป็นหมู่บ้านที่มีหมู่บ้านในเขตการปกครองจำนวน ๗ หย่อมบ้านทำให้มีความหลากหลายเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์และแต่ละชนเผ่าจะมีความเชื่อและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน ทำให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าที่หลากหลาย เช่น ประเพณีไล่ชิงช้า ประเพณีปีใหม่ ไข่แดง (เผ่าอาข่า/ประเพณีกินวอ (เผ่าลาหู่) ประเพณีลุยไฟชนเผ่าเมี่ยน

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีกลุ่มดังนี้

- ๑. กลุ่มออมทรัพย์และกองทุนหมู่บ้าน
- ๒. กลุ่มแม่บ้าน
- ๓. กลุ่ม อสม.
- ๔. กลุ่มผู้สูงอายุ
- ๕. กลุ่มเยาวชน
- ๖. กลุ่ม อปพร.
- ๗. กลุ่ม สายตรวจอาสา
- ๘. กลุ่มลินจีปลอดสารพิษ
- ๙. กลุ่มผ้าปักเย้า
- ๑๐. กลุ่มเลี้ยงหมู

หมู่ ๑๒ บ้านแคววัวดำ

คำขวัญ

ป่าไม้สีเขียว	เกษตรกรรมพอเพียง
ผ้าทอสี่ธรรมชาติ	อนุรักษ์วัฒนธรรม

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านแคววัวดำ เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มี ๒ ครอบครัว คือ นายลิกิ อาเมาะ และนายนาโก ดูจะมีผู้นำหมู่บ้าน คือ นายประพันธ์ อาเมาะ โดยแยกมาจากหมู่บ้านโป่งผ่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๘ มาเป็นหมู่บ้านแคววัวดำ หมู่ที่ ๑๒ ได้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน คือ นายบุญศรี พนาสว่างค์ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้เลือกผู้ใหญ่บ้าน คือ นายประสงค์ จินะ และ ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้เลือกผู้ใหญ่บ้านอีกครั้ง คือ นายสมพงศ์ พนาสว่างค์ ดำรงตำแหน่งจนปัจจุบัน

ผู้ใหญ่บ้าน นายสมพงศ์ พนาสว่างค์

สภาพทางภูมิศาสตร์

ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ดอน และเนินเขา สลับ ชั้บชัน มีแม่น้ำกกไหลผ่าน และป่าไม้รอบหมู่บ้าน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ดอยบ่อ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลห้วยชมภู
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านออบเสื่อแหวน หมู่ที่ ๑๕ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านจะทอ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำการเกษตร รับจ้างทั่วไป และรับราชการ

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ย้อมสีธรรมชาติ ทอผ้า และสานตะกร้า

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๒๓๗ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๗๐๐ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๖๑ คน หญิง ๓๓๙ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

๑. โบสถ์ จำนวน ๒ แห่ง

๒. วัด จำนวน ๑ แห่ง

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๑ บ้าน คือ บ้านผามุบ

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

ธรรมชาติป่าไม้ น้ำตก ภูเขา โสมสเตย์

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. เต็นจะคี รำดาบ

๒. ประเพณีกินข้าวใหม่

มีการจัดตั้งป่าชุมชน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. ธนาคารข้าว

๒. กลุ่มเลี้ยงกระบือ - โค

๓. กลุ่มเลี้ยงสุกร

๔. กลุ่มทอผ้า และย้อมสีธรรมชาติ

๕. กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ

๖. ธนาคารข้าว

๗. กลุ่มเลี้ยงกระบือ - โค

๘. กลุ่มเลี้ยงสุกร

๑๐. กลุ่มทอผ้า และย้อมสีธรรมชาติ

๑๑. กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ

หมู่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์**คำขวัญ**

ทักษะดี มีคุณธรรม ผสมผสาน ชีวิตแบบพอเพียง

ประวัติก่อตั้งหมู่บ้านพนาสวรรค์

บ้านพนาสวรรค์ หมู่ที่ ๑๓ เดิมขึ้นกับหมู่ที่ ๒ บ้านรวมมิตร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ขึ้นอยู่กับบ้านแคว้วดำ หมู่ที่ ๑๒ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงได้ขอแยกจากบ้านแคว้วดำ หมู่ที่ ๑๒ เป็นบ้านห้วยหลุ หมู่ที่ ๑๓ จากนั้นให้ได้เปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้าน จากบ้านห้วยหลุเป็นบ้านพนาสวรรค์ ดังกล่าว

ผู้ใหญ่บ้าน นายศักดิ์ดา เจริญดี

ชื่อผู้นำกลุ่มบ้านบริวาร

๑. บ้านห้วยลุหลวง	นายแหน	จะลอ
๒. บ้านอาเกอะ	นายอาแป้	กอลี้
๓. บ้านอาเกอะล่าง	นายอาเซอะ	กอลี้
๔. บ้านอาตี้	นายอาตี้	แกะไซ
๕. บ้านหมอผี	นายจะแล	หมอผี
๖. บ้านป่าแล	นายป่าแล	ขอแซะ
๗. บ้านลอบือ	นายอนูวัติ	แสนหน่อ
๘. บ้านจะสอป่า	นายจะโจ	หมอผี
๙. บ้านห้วยสักกอง	นายประสิทธิ์	กุดิ

สถานที่สำคัญ

๑. โบสถ์ จำนวน ๑๒ แห่ง
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๕ แห่ง
๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านพนาสวรรค์ จำนวน ๑ แห่ง
๔. โรงเรียนบ้านผาขวางพัฒนา จำนวน ๑ แห่ง
๕. โครงการพระราชดำริดอยบ่อ
๖. สถานสงเคราะห์อิมมานูเอล
๗. หอพักเจริญธรรมป่าไม้
๘. หอพักโรงเรียนบ้านผาขวางพัฒนา

สถานที่ท่องเที่ยว

๑. หาดผาขวาง
๒. น้ำตกแม่โมเด
๓. โครงการพระราชดำริดอยบ่อ
๔. จุดชมวิวทะเลหมอกบ้านหมอผี

สภาพแวดล้อม

สภาพทั่วไปเป็นที่สูงและมีภูเขาล้อมรอบหมู่บ้าน มีแม่น้ำไหลผ่าน รวมทั้งลำธารซึ่งได้แก่ลำน้ำห้วยสักทอง ลำน้ำห้วยหลุ และแม่น้ำกก เนื้อที่รวมของหมู่บ้านทั้งหมด ประมาณ ๑๖,๐๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ๒,๐๐๐ ไร่ มีป่าสงวนแห่งชาติ อนุรักษ์

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ	อำเภอแม่จัน
ทิศใต้	ติดกับ	แม่น้ำกก
ทิศตะวันออก	ติดกับ	บ้านดอยบ่อ
ทิศตะวันตก	ติดกับ	อำเภอแม่สาย

วันสำคัญตลอดปี

วันขึ้นปีใหม่และกินข้าวใหม่

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. การเกษตรประชาชนส่วนใหญ่ทำนาประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่มีเจ้าของ ๑,๐๐๐ ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ ๒๕๐ ครัวเรือน
๒. การเกษตรประชาชนส่วนใหญ่ทำไร่ประมาณ ๘๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่มีเจ้าของ ๘๐๐ ไร่ จำนวนครัวเรือนที่ ๒๒๐ ครัวเรือน
๓. มีการเพาะปลูกพันธุ์ข้าว กข๖ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐ กิโลกรัม / ไร่
๔. ปลูกข้าวพันธุ์ กข๗ , กข๑๐ ผลผลิตเฉลี่ย ๖๐ กิโลกรัม / ไร่
๕. ทำไร่ประมาณข้าวโพด ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่
๖. การเลี้ยงสัตว์ จะเลี้ยงประเภทสุกรและสัตว์เลี้ยงโค , กระบือ
๗. ธุรกิจในชุมชน มีโรงสีข้าว จำนวน ๖ แห่ง ร้านค้า จำนวน ๑๕ แห่ง

ข้อมูลประชากร / ครัวเรือน

มีทั้งหมด ๘๕๒ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๒,๗๑๒ คน แบ่งเป็น ชาย ๑,๔๐๖ คน หญิง ๑,๓๐๖ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

ข้อมูลสถานที่สำคัญของหมู่บ้าน

๑. โรงเรียนผาขวางวิทยา
๒. โบสถ์คริสต์ จำนวน ๘ แห่ง
๓. ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

องค์กรเอกชนที่ทำงานในหมู่บ้าน

๑. กระจกเงา
๒. มูลนิธิไทย - ลาหู่ ผู้ประสานงาน นายสิทธิ์ศักดิ์ ภูติน
๓. โครงการพัฒนาพื้นที่สูง มูลนิธิ UHDP
๔. มูลนิธิชนเผ่าลุ่มแม่น้ำโขง

หมู่ ๑๔ บ้านศิริราษฎร์**ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน**

บ้านศิริราษฎร์ แยกจากหมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ ต.แม่ยาว เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้ตั้งชื่อเป็นบ้านศิริราษฎร์ หมู่ที่ ๑๔ สำหรับชื่อของหมู่บ้านได้มาจากปีที่มีประกาศให้แยกหมู่บ้าน ตรงกับปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี จึงตั้งชื่อบ้านว่า "ศิริราษฎร์"

ผู้ใหญ่บ้าน นายสุรินทร์ อายุยี่สิบ

สภาพทางภูมิศาสตร์

ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ และเนินเขา มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ และ หมู่บ้านห้วยขม หมู่ที่ ๑๐ ต.แม่ยาว
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ และหมู่บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ ๗ ต.แม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ และหมู่บ้านกลางทุ่ง หมู่ที่ ๗ ต.แม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านดงเจริญ หมู่ที่ ๑๗ ต.แม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๒๒,๐๐๐ บาท / ปี / คน

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำการเกษตร , ปลูกข้าว และสวนผลไม้

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

เครื่องจักรสาน เครื่องปั้นดินเผา ไม้กวาด เพาะเห็ด เช่น เห็ดโคนญี่ปุ่น เห็ดนางฟ้า เป็นต้น

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๓๐๒ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๗๔๖ คน แบ่งเป็น ชาย ๓๕๙ คน หญิง ๓๘๗ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

โรงเรียนบ้านทุ่งหลวง จำนวน ๑ แห่ง

สถานีตำรวจภูธรแม่ยาว จำนวน ๑ แห่ง

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ
๒. วันเข้าพรรษา
๓. งานสลากภัต
๔. วันยี่เป็ง ประเพณีลอยกระทง
๕. ประเพณีสงกรานต์วันปีใหม่เมือง
๖. ประเพณีทานข้าวใหม่ เดือนสี่ทางเหนือ

มีการจัดตั้งป่าชุมชน เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มเกษตรกร
๒. กลุ่มเลี้ยงวัว
๓. กลุ่มออมทรัพย์
๔. กลุ่มฝากเงินออมวันละหนึ่งบาท
๕. กลุ่มพัฒนาสตรี
๖. กลุ่มสายตรวจอาสา และอปพร
๗. กลุ่มจักสาน
๘. กลุ่มฉาปนกิจสงเคราะห์
๙. กลุ่มกองทุนเงินล้าน

หมู่ ๑๕ บ้านออบเสื่อแหวน**คำขวัญ**

ออบเสื่อแหวน

แดนพงไพร

ประชาร่วมใจ

ห่างไกลยาเสพติด

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านออบเสื่อแหวนก่อตั้งขึ้นประมาณ ๔๖ ปี เดิมมีชาวเขาเผ่าลาหู่และเผ่าอาข่าได้เข้ามาตั้งรกรากอยู่ก่อนเป็นหมู่บ้านออบเสื่อแหวน โดยขึ้นอยู่ในการปกครองของบ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒ และต่อมาก็มาขึ้นอยู่กับการบ้านแคววัวดำ หมู่ที่ ๑๒ จากนั้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๔ ได้แยกเป็นหมู่บ้านทางการโดยทำการแยกออกจากบ้านแคววัวดำ เป็นหมู่บ้านทางการชื่อว่า บ้านออบเสื่อแหวน หมู่ที่ ๑๕ ปัจจุบันหมู่บ้านออบเสื่อแหวนมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าลาหู่ อาข่า และคนเมือง มีบ้านบริวารที่ขึ้นอยู่ในความปกครองของบ้านออบเสื่อแหวน ๑ หมู่บ้านคือบ้านสามเสาซึ่งห่างจากบ้านหลักประมาณ ๓ กิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน นายเสถียร ชูวิทย์

สภาพทางภูมิศาสตร์

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๗๘๐ ไร่ พื้นที่ป่าชุมชน จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่ ป่าอนุรักษ์ ๑,๒๐๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านพนาสวรรค์ หมู่ที่ ๑๓
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านแคววัวดำ หมู่ที่ ๑๒
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ติดกับลำน้ำกก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านแคววัวดำ หมู่ที่ ๑๒

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ บาท / ปี ต่อครอบครัว

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

๑. ทำนา
๒. ทำไร่
๓. รับจ้าง

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผ้าทอแบบต่างๆ เครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์ชนเผ่า

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๑๐๙ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๕๔๙ คน แบ่งเป็น ชาย ๒๗๑ คน หญิง ๒๗๘ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

โบสถ์ จำนวน ๑ แห่ง

หมู่บ้านบริวาร

จำนวน ๑ หมู่บ้าน คือ บ้านสามเสา ซึ่งห่างจากบ้านหลักประมาณ ๓ กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

ชมวิถีชนเผ่าในหมู่บ้าน

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. ประเพณีของชนเผ่า เช่น กินข้าวใหม่
๒. วันคริสต์มาส
๓. ประเพณีกินวอ ชนเผ่าลาหู่

มีการจัดตั้งป่าชุมชน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กลุ่มจักสาน
๒. กลุ่มสายตรวจอาสาประจำหมู่บ้าน
๓. กลุ่ม อปพร.
๔. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
๕. กลุ่ม อสม.
๖. กลุ่มออมทรัพย์

หมู่ ๑๖ บ้านท่าหลุก

ประวัติหมู่บ้าน

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๐ เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านท่าหลุกโดย พ่ออ้อยหนานวงศ์ แม่อ้อยตุ่น ไม่ทราบนามสกุล ได้นำครอบครัวพ่ออ้อยหนานฟู แม่อ้อยขัน ครอบครัวพ่อหนานก้อน แม่อ้อยดี อะทะพะสุ ครอบครัวพ่ออ้อยอ้ายแม่อ้อยงา มาตั้งบ้านเรือนเพื่อทำสวนอ้อยตามทีลุ่มริมฝั่งน้ำแม่ยาว (บริเวณปัจจุบัน) ซึ่งในการทำสวนอ้อยสมัยนั้นต้องรดน้ำทุกสัปดาห์ ทำให้ต้องสิ้นเปลืองแรงงานมาก พ่ออ้อยหนานวงศ์ ได้มีความคิดที่จะทำหลุก(ระหัด/กั้งหัน) ไว้สำหรับวิดน้ำเข้าสวนอ้อยโดยใช้วัสดุที่มีตามธรรมชาติ คือ ไม้ไผ่ และต่อมาชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงก็เรียกนามหมู่บ้านนี้ บ้านท่าหลุก มาจนถึงปัจจุบันต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๐ ร้อยเอกประจัญ สาคร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ยาว ได้ดำเนินการแยกหมู่บ้านจากทางราชการและได้รับอนุมัติเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๕ ให้เป็นบ้านท่าหลุก หมู่ ๑๖ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในเนื้อที่ประมาณ ๒ ตารางกิโลเมตร โดยมีนายสมใจ ภิญโญ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก

ผู้ใหญ่บ้าน นางสาวกชมน เทพสมมุติ

พื้นที่ ๒.๓๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๔๘๗.๖๔ ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านดู่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านกลางทุ่ง หมู่ ๗ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านทรายมูล หมู่ ๘ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านศิริราษฎร์ หมู่ ๑๔ ตำบลแม่ยาว

จำนวนประชากร

มีทั้งหมด ๑๑๕ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๒๘๐ คน แบ่งเป็น ชาย ๑๓๐ คน หญิง ๑๕๐ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

หมู่ ๑๗ บ้านดงเจริญ**ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน**

บ้านดงเจริญ มีชื่อเดิมว่า บ้านดง เป็นบ้านบริวารของบ้านสันป่ายาง หมู่ที่ ๖ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แยกหมู่บ้านจากบ้านสันป่ายาง มาเป็นบ้านดงเจริญ มีนายสำราญ กำแพงคำ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก แต่เดิมดงเจริญเป็นป่าดงดิบ และติดกับป่าช้า นากลับ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านดงต่ง จนถึงปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นบ้านดงเจริญ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลแม่ยาว

ผู้ใหญ่บ้าน นายปรัตถกร การเร็ว

สภาพทางภูมิศาสตร์

ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และที่ราบ

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เทศบาลตำบลบ้านดู่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่บ้านสันป่ายาง หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่ยาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่บ้านทรายมูล หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ไม้กวาด ตะกร้าสาน ชันโตกหวาย ไวน์ข้าวกล้อง น้ำยาล้างจาน เครื่องอบสมุนไพร และสินค้า

ทางการเกษตร**จำนวนประชากรในหมู่บ้าน**

มีทั้งหมด ๓๓๗ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๙๗๗ คน แบ่งเป็น ชาย ๔๗๙ คน หญิง ๔๙๘ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

อาคารอเนกประสงค์หมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

โบสถ์ จำนวน ๑ แห่ง

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๑ บ้าน คือบ้านสันเจริญ

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. กินข้าวใหม่

๒. ไล่ชิงช้า

๓. ประเพณีทางพุทธศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วิสาขบูชา เป็นต้น

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. องค์กร อฟพร. และสายตรวจอาสา

๒. กลุ่มแม่บ้าน

๓. กลุ่มอาชีพ

๔. กลุ่มผู้สูงอายุ

หมู่ ๑๘ บ้านโป่งผำพัฒนา**คำขวัญ**

สามสิบห้าขุนเขา
งามล้ำด้วยน้ำใจ

สี่ชนเผ่าวัฒนธรรม
ประชาธิปไตยในชนเผ่า

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

เดิมที่บ้านโป่งผำพัฒนา เป็นกลุ่มบ้านบริวารของบ้านรวมมิตร ม.๒ ต่อมาได้แยกหมู่บ้านจากบ้านรวมมิตร เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยมีนายธงชัย ภูแสนทรัพย์ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่า ล่าหู่ อาข่า ไทยลื้อ และชนพื้นเมือง

ผู้ใหญ่บ้าน นายธงชัย ภูแสนทรัพย์

สภาพทางภูมิศาสตร์

ส่วนใหญ่เป็นภูเขา สลับกับที่ราบเป็นบางส่วน พื้นที่หมู่บ้านอยู่ในเขตของหน่วยจัดการต้นน้ำแม่ซ้าย คิดเป็นพื้นที่ป่า ๗๐ เฮกตาร์ของพื้นที่หมู่บ้านทั้งหมด มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๓,๑๒๐ ไร่ หรือ ๒๑ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	โครงการตอยบ่อ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ลำน้ำกก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒ และบ้านห้วยแม่ซ้าย หมู่ที่ ๑๑ ต.แม่ยาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านแคววัวดำ หมู่ที่ ๑๒ และบ้านออบเสื่อแหวน หมู่ที่ ๑๕ ต.แม่ยาว

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ (รายได้ของประชากรโดยเฉลี่ย)

รายได้ประชากรโดยเฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท / ปี

การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ทำไร่ ทำนา และทำสวน รับจ้างทั่วไป และหาของป่าขาย

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผลิตภัณฑ์ชาวเขา ผ้าปักลายชนเผ่า มีดชนเผ่า

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

มีทั้งหมด ๒๓๙ ครัวเรือน

ประชากรทั้งหมด ๘๙๒ คน แบ่งเป็น ชาย ๔๔๒ คน หญิง ๔๕๐ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานที่สำคัญ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โบสถ์

วัด

หมู่บ้านบริวาร จำนวน ๓ บ้าน คือ

๑. บ้านจะทอ
๒. บ้านจะต่อเบอ
๓. บ้านจะฟู จะก่า

สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

๑. น้ำตกห้วยโป่งผ่า
๒. โครงการพระราชดำริดอยบ่อ
๓. หมู่บ้านวัฒนธรรม ๔ ชนเผ่า

วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญในชุมชน

๑. กินวอ ของชนเผ่าลาหู่ เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์
๒. กินข้าวใหม่ เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม
๓. จุดต้นเกี๊ยะ ของชนเผ่าไทยลื้อ ในช่วงเทศกาลออกพรรษา

กลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน มีดังนี้

๑. กองทุนเงินล้าน
๒. กองทุน SML

สถานที่สำคัญในพื้นที่ตำบลแม่ยาว

๑. โรงเรียน ๗ โรงเรียน ๒ สาขา
 - ๑.๑ โรงเรียนแม่ยาววิทยา
 - ๑.๒ โรงเรียนบ้านทุ่งหลวง
 - ๑.๓ โรงเรียนบ้านห้วยขม
 - ๑.๔ โรงเรียนบ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๑.๕ โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว
 - ๑.๖ โรงเรียนบ้านรวมมิตร
 - ๑.๖.๑ โรงเรียนบ้านรวมมิตรสาขาจะต้อบ่อ
 - ๑.๗ โรงเรียนผาขวางวิทยา
 - ๑.๗.๑ โรงเรียนผาขวางวิทยา และสาขาแควรวัดดำ
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๙ แห่ง
 - ๒.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ยาว
 - ๒.๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ยาวบ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๒.๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านรวมมิตร
 - ๒.๔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจะต้อ
 - ๒.๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผามูบ
 - ๒.๖ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยสุหลวง
 - ๒.๗ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านอาดี
 - ๒.๘ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนาสวรรค์
 - ๒.๙ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลอบือ
๓. ลานกีฬา / สนามกีฬาในหมู่บ้าน ๑๒ แห่ง
๔. วัด จำนวน ๙ วัด ได้แก่
 - ๔.๑ วัดห้วยขม หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยขมใน
 - ๔.๒ วัดห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว
 - ๔.๓ วัดริมกก หมู่ที่ ๔ บ้านริมกก

- ๔.๔ วัดเทพบุญยืน หมู่ที่ ๕ บ้านป่าอ้อ
- ๔.๕ วัดสันป่ายาง หมู่ที่ ๖ บ้านสันป่ายาง
- ๔.๖ วัดจอมคีรี หมู่ที่ ๗ บ้านกลางทุ่ง
- ๔.๗ วัดพนาลัย หมู่ที่ ๘ บ้านทรายมูล
- ๔.๘ วัดทุ่งหลวง หมู่ที่ ๙ บ้านทุ่งหลวง
- ๔.๙ วัดโป่งผ่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๘ บ้านโป่งผ่าพัฒนา

๕. โบสถ์ (ศาสนาคริสต์)

- ตำบลแม่ยาวมีโบสถ์อยู่ในพื้นที่จำนวน ๒๗ โบสถ์ ได้แก่
- ๕.๑ คริสตจักรบ้านห้วยขมอาข่า หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยขมใน
 - ๕.๒ ศาลาธรรมพระคุณห้วยขม หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยขมใน
 - ๕.๓ คริสตจักรรวมมิตร หมู่ที่ ๒ บ้านรวมมิตร
 - ๕.๔ คริสตจักรรวมศรัทธา หมู่ที่ ๒ บ้านรวมมิตร
 - ๕.๕ สถานประกาศสร้างสรรค้อาข่าห้วยน้ำริน หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว
 - ๕.๖ หมวดคริสเตียนห้วยบงแดง หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว
 - ๕.๗ หมวดคริสเตียนสว่างกรณ์ หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยทรายขาว
 - ๕.๘ ศาลาธรรมคุณหนองผักหนาม หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยขมนอก
 - ๕.๙ คริสตจักรบ้านสุขเกษมอาข่า หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยขมนอก
 - ๕.๑๐ คริสตจักรห้วยขมภู หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยขมนอก
 - ๕.๑๑ คริสตจักรน้ำตกแป้นติส หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๕.๑๒ คริสตจักรบ้านห้วยแม่ซ้ายแป้นติส หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๕.๑๓ คริสตจักรบ้านห้วยแม่ซ้ายอาข่า หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๕.๑๔ คริสตจักรโกระโกธา หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๕.๑๕ คริสตจักรของขวัญ หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้วยแม่ซ้าย
 - ๕.๑๖ คริสตจักรชามูรานา หมู่ที่ ๑๒ บ้านแคววัวดำ
 - ๕.๑๗ คริสตจักรพนาสวรรค์ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์ คริสตจักร
 - ๕.๑๘ ห้วยลูเหนือ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๑๙ คริสตจักรห้วยลูใต้ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๐ คริสตจักรบุเขาะแป้นติส หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๑ คริสตจักรบ้านห้วยสักกอง หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๒ คริสตจักรเจริญธรรมอาเกอะ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๓ คริสตจักรอาเกอะ ๒ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๔ สถานประกาศเจริญธรรมอาตี้ หมู่ที่ ๑๓ บ้านพนาสวรรค์
 - ๕.๒๕ คริสตจักรบ้านออบเสื่อแหวน หมู่ที่ ๑๕ บ้านออบเสื่อแหวน
 - ๕.๒๖ คริสตจักรสามเส้า หมู่ที่ ๑๕ บ้านออบเสื่อแหวน
 - ๕.๒๗ คริสตจักรบ้านโป่งผ่าอาข่า หมู่ที่ ๑๘ บ้านโป่งผ่าพัฒนา

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งรายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน
๒. สํารวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

เป้าหมาย

ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

๑. กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าเป็น ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่องความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่าเป็น องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากสังมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรรเรียนรู้ ปูร่องแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

๓. สามารถ จันทรสุรีย์ กล่าวว่ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนานบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหการเกษตรเป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าสู่ตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรมเช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่นการจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้นกรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมเช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณีบุญประเพณีต่างๆ เป็นต้น

ประเพณี และวัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ประเพณีสงฆ์น้ำถ้ำพระ

การจัดงานสืบสานประเพณีสงฆ์น้ำถ้ำพระ กำหนดจัดงานในวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี ณ พุทธสถานถ้ำพระ หมู่ที่ ๕ บ้านป่าอ้อ ตำบลแม่ยาว เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านานแล้ว เพื่อเป็นการสักการบูชาและแสดงถึงความศรัทธาที่เหล่าประชาชนตำบลแม่ยาวมีต่อโบราณสถานถ้ำพระ และถือเป็นดินแดนประวัติศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ได้เคยเสด็จประพาส เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ.๒๔๖๙

กิจกรรมภายในงาน จะทำพิธีทางศาสนาบนพุทธสถานถ้ำพระ มีการสงฆ์น้ำพระเจ้าตั้งใจการแสดงนิทรรศการ ร.7 เสด็จถ้ำพระประวัติความเป็นมาของประเพณีสงฆ์น้ำถ้ำพระการแสดงของแต่ละหมู่บ้าน กิจกรรมโรงทานลานบุญ และร่วมทำบุญบริจาคผ้าป่าของสภาวัฒนธรรมตำบลแม่ยาว

ประเพณีหล่อเทียนพรรษาและถวายเทียนพรรษา

วันเข้าพรรษาเป็นวันสำคัญอีกหนึ่งวันในพระพุทธศาสนา ด้วยเป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายได้ตั้งจิตอธิษฐานว่าจะเข้าจำพรรษาอยู่ที่วัด หรือเสนาสนะที่คุ้มฝนแห่งใดแห่งหนึ่งจนครบกำหนดไตรมาส คือ ๓ เดือนภายในฤดูฝนตามพุทธบัญญัติ และถือว่าเป็นวันที่ชาวพุทธนิยมปฏิบัติสืบเนื่องมาเช่นเดียวกัน คือ การถวายเทียนพรรษา ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ที่ชราภาพหรือพระภิกษุสงฆ์ที่อาพาธไม่สามารถจาริกไปเผยแผร์พระพุทธศาสนาได้ ควรได้รับการหยุดพักรักษาสุขภาพให้แข็งแรงในอารามที่ตนจำพรรษาอยู่ตลอดฤดูฝน พระภิกษุสงฆ์ที่เข้าจำพรรษาตามพุทธบัญญัติจะต้องทำวัตรสวดมนต์ในตอนเช้าและตอนเย็นในพระอุโบสถ จึงถือว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา

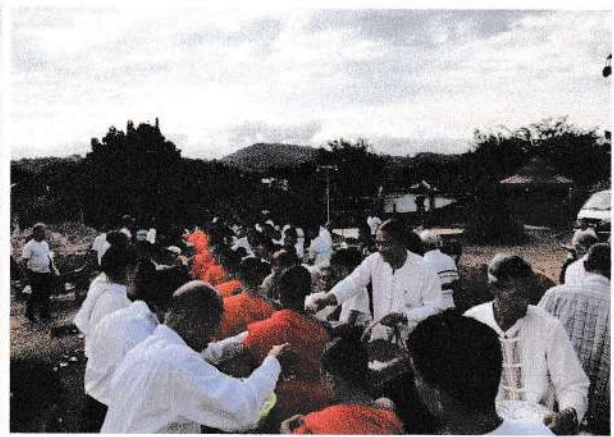
ประเพณีหล่อเทียนพรรษาและถวายเทียนพรรษา กำหนดจัดขึ้นประมาณเดือนกรกฎาคม กำหนดจัดงาน ๒ วัน คือ วันหล่อเทียนพรรษา โดยจะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมหล่อเทียนพรรษา ณ อาคารศูนย์ฝึกอาชีพ เทศบาลตำบลแม่ยาว และอีกอาทิตย์ถัดมาจึงถวายเทียนพรรษา ซึ่งประชาชนแต่ละหมู่บ้านจะจัดตกแต่งรถขบวนแห่เทียนพรรษา ร่วมแห่และถวายเทียนพรรษา ณ วัดในตำบลแม่ยาว โดยหมุนเวียนแต่ละวัด

ประเพณีตักบาตรเทโว เนื่องในวันออกพรรษา

วันออกพรรษา หรือ วันปวารณาออกพรรษา เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนาวันหนึ่งในประเทศไทย เนื่องจากเป็นวันสิ้นสุดระยะเวลาจำพรรษา ๓ เดือนของพระสงฆ์เถรวาท โดยเป็นวันที่พระสงฆ์จะทำสังฆกรรมปวารณาออกพรรษาในวันนี้ วันออกพรรษตามปกติ (ออกปุริมพรรษา) จะตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ (ประมาณเดือนตุลาคม) หลังวันเข้าพรรษา ๓ เดือนตามปฏิทินจันทรคติไทยและวันถัดจากวันออกพรรษา ๑ วัน (แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑) พุทธศาสนิกชนในประเทศไทยยังนิยมไปทำบุญตักบาตรครั้งใหญ่ เรียกว่า ตักบาตรเทโว หรือ ตักบาตรเทโวโรหณะ เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่กล่าวว่า ในวันถัดวันออกพรรษาหนึ่งวัน พระพุทธเจ้าได้เสด็จลงจากเทวโลกกลับจากการโปรดพระพุทธมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ในพรรษาที่ ๗ เพื่อลงมายังเมืองสังกัสสนคร พร้อมกับทรงแสดงโลกวิรูณปาฏิหาริย์เปิดโลกทั้งสาม

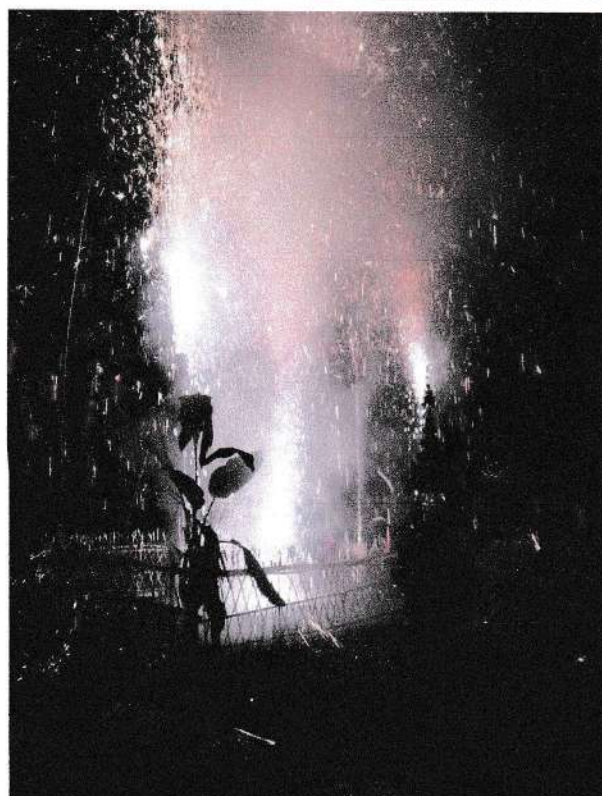
ประเพณีตักบาตรเทโว เนื่องในวันออกพรรษากำหนดจัดขึ้นในเช้าของวันถัดวันออกพรรษา ณ วัดจอมศรี หมู่ที่ ๗ บ้านกลางทุ่ง ตำบลแม่ยาว โดยเวลา ๐๖.๐๐ น. พระสงฆ์จากหัววัดต่างๆ ในตำบลแม่ยาวจะทำพิธีทางศาสนา และประมาณเวลา ๐๗.๐๐ น. พระสงฆ์จะเดินออกมารับบิณฑบาตจากประชาชน

ประเพณีตานต้นเกี้ยวของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ

ประเพณีตานต้นเกี้ยว เป็นประเพณีของชนเผ่าไทลื้อที่มีความแน่นแฟ้นในพระพุทธศาสนา ชาวไทลื้อจะจัดงานตามความเชื่อในตำนานของบรรพบุรุษ คืองาน"ตานต้นเกี้ยว" หรืองานประเพณีตานต้นเกี้ยว ซึ่งมาจากตำนานพระเจ้าเลียบโลกของชาวไทลื้อ กล่าวไว้ว่าเมื่อถึงเทศกาลเข้าพรรษา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ขึ้นไปโปรดพระพุทธมารดา บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เมื่อครบกำหนด ๓ เดือน จึงได้เสด็จลงมาโปรดมนุษย์และสัตว์บนพิภพ ในคืนที่เสด็จลงมานั้น (วันออกพรรษา) ได้บังเกิดความอัศจรรย์และเป็นพุทธนิมิตที่ตึงาม บรรดาสิ่งสารพัดต่างออกมาจากป่าหิมพานต์ กรีดกรายร้ายร้าฟ้อนเป็นพุทธบูชา เช่น นก กิรี นกกิงกล้า และ นกหังหลี่ ส่วนบรรดา บรรพบุรุษของพี่น้องชาวไทลื้อต่างพากันเก็บดอกไม้ และจุดเกี้ยว ถวายเป็นพุทธบูชา

ประเพณีสืบสานวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในตำบลแม่ยาว (งานสืบสานวัฒนธรรมไทลื้อ“ตานต้นเกี้ยว”) กำหนดจัดขึ้นในคืนวันถัดวันออกพรรษา ณ วัดโป่งผ่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๘ บ้านโป่งผ่าพัฒนา ตำบลแม่ยาว กิจกรรมภายในงานมีการทำพิธีทางศาสนา การแสดงฟ้อนรำของชนเผ่าไทลื้อ พิธีจุดต้นเกี้ยว ปลอ่ยโคมลอย และร่วมรับประทานอาหาร ซึ่งอาหารส่วนใหญ่จะเป็นอาหารขึ้นชื่อของชนเผ่าไทลื้อ เช่น แกงเหลืองเนื้อไก่ ข้าวแรมพิน ข้าวต้มมัด (ข้าวต้มเขาควย)

ประเพณีตานก๋วยสลาก

ประเพณีตานก๋วยสลาก คือ การทำบุญสลากภัตในล้านนาไทย มีเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นบางแห่งว่า “กินก๋วยสลาก” บางแห่ง “กินสลาก” บางแห่งว่า “ตานก๋วยสลาก” ในภาษาเขียน บางทีก็เขียนว่า “ทานสลาก” ในความหมายเป็นอย่างเดียวกัน สำหรับวิธีการทำบุญมีแตกต่างกันไปตามความนิยมในท้องถิ่นของตน ในส่วนของตำบลแม่ยาวนั้น การตานสลากมีวิธีการทำบุญคือ ชาวบ้านผู้ศรัทธาทั้งหลายจะนำของถวายพระมาติดสลากเป็นเลขต่างๆ พระภิกษุใดที่จับสลากได้ตรงกับหมายเลขของชาวบ้าน ผู้นั้นก็จะรับของถวายจากชาวบ้านผู้นั้น และให้พรตามจารีตประเพณี พิธีตานก๋วยสลากโดยทั่วไปจะเริ่มใน วันเพ็ญ เดือน ๑๒ เหนือ (กันยายน) ถึงแรม ๑ ค่ำ เดือนเกียงดับ (พฤศจิกายน) เมื่อทางวัดและชาวบ้านตกลงกันว่าจะจัดให้มีการกินสลาก ก่อนวันตานก๋วยสลาก ชาวบ้านจะจัดพิธีเตรียมสิ่งของเครื่องไทยทาน ๑ วัน เรียกวันที่เตรียมของนี้ว่า “วันดา”

ประเพณีตานก๋วยสลากของตำบลแม่ยาว ส่วนใหญ่จัดประมาณปลายเดือนตุลาคม และไม่เกินกลางเดือนพฤศจิกายน ซึ่งจะกำหนดวันแล้วแต่ฤกษ์ยามดี จะหมั้นเวียนจัดแต่ละหมู่บ้าน

กิจกรรมธรรมสัง្កจร

พระพุทธศาสนาถือเป็นแหล่งคำสอนและระบบจริยธรรมของสังคมไทย เด็ก เยาวชนและประชาชนคนไทยทุกคนควรได้ร่วมกับสืบสานฝังหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา สำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงานในหน้าที่ เพื่อตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวมได้อย่างกลมกลืนภายใต้สภาพแวดล้อมในสังคม และวัฒนธรรมแบบพุทธมาโดยตลอดการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กเยาวชนและประชาชน ควรเป็นบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วน ใช้กระบวนการประสานความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เน้นความต้องการ บริบทหรือทุนสังคมในแต่ละท้องถิ่น โดยใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

กิจกรรมธรรมสัง្កจรวัดในตำบลแม่ยาว จะดำเนินกิจกรรมในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้ปฏิบัติธรรม และรักษาศีลทุกวันพระตลอดช่วงเข้าพรรษานี้ โดยจะหมุนเวียนแต่ละวัด ทุกวันพระจนครบทุกวัด

โครงการธรรมสัง្កจร ประจำปี ๒๕๖๒ (ทิวพระศตกาลเจ้าพรหม)
ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม - ตุลาคม ๒๕๖๒
จัดโดย มูลนิธิบาลีสหประชาชาติ ร่วมกับ สภาวัฒนธรรมตำบลแม่ยาว

การจัดงานช่วงวัฒนธรรมตำบลแม่ยาว

เทศบาลตำบลแม่ยาว มีหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ จำนวน ๑๘ หมู่บ้านและ ๓๖ กลุ่มบ้านบริวาร ประกอบด้วยประชาชนหลากหลายชนเผ่า ได้แก่ พื้นเมือง (ล้านนา), อาข่า, ลาหู่, กะเหรี่ยง, ม้ง, ไทลื้อ และเย้า จึงทำให้มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของตำบลแม่ยาว เป็นที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นจุดเด่นของตำบลแม่ยาว จึงได้จัดงานช่วงวัฒนธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการ การละเล่น การแสดง และประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ในตำบลแม่ยาว ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมของตนเอง และ สร้างการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน รวมถึงนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่สืบไป

การจัดงานช่วงวัฒนธรรมตำบลแม่ยาว ประจำปี ๒๕๖๑ นี้ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ โบราณสถานถ้ำพระ หมู่ ๕ บ้านป่าอ้อ ตำบลแม่ยาว

การจัดงานวันช้างไทย

หมู่บ้านรวมมิตร หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวเมือง เชียงราย ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของตำบลแม่ยาวและจังหวัดเชียงราย อยู่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลแม่ยาว มีการเลี้ยงช้างเพื่อบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในนามของ “ทัวร์ช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร” ซึ่งมีช้างไว้บริการนักท่องเที่ยวสำหรับนั่งชมวิถีชีวิตวัฒนธรรม รอบๆ หมู่บ้านรวมมิตร และหมู่บ้านใกล้เคียง อีกทั้งยังมีผลิตภัณฑ์ชุมชนไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว สำหรับซื้อเป็นของขวัญของที่ระลึก สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เพื่อมาเยี่ยมชมหมู่บ้านและนั่งช้างชมวิถีชีวิต ทั้งนี้ช้างทั้งหมดในหมู่บ้านถือว่าทำคุณประโยชน์ให้กับหมู่บ้านและชุมชนมาโดยตลอด

การจัดงานวันช้างไทย เทศบาลตำบลแม่ยาวร่วมกับหมู่บ้านรวมมิตร และชมรมทัวร์ช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร ได้งานดังกล่าวขึ้นเป็นประจำทุกปี ทุกวันที่ ๑๓ มีนาคม ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญของช้างไทย และสนองต่อนโยบายของรัฐบาล การระลึกถึงบุญคุณของช้างและการเล็งเห็นถึงการท่องเที่ยวและดำรงชีวิตของช้าง การอนุรักษ์ให้แก่คนรุ่นหลังได้สืบสานวัฒนธรรมอันเป็นกิจกรรมที่ดึงดูดใจคนเพื่อเป็น การประชาสัมพันธ์ทัวร์ช้างบ้านรวมมิตรให้นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปได้รับทราบโดยทั่วกัน

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ด้านเกษตรกรรม

เกษตรกรรมและการทำมาหากิน หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองใน สภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายพิชัย แข่งขัน	๑๐๕ หมู่ ๓	การเกษตรแบบผสมผสาน	
๒	นางกอบคำ ชัยวงศ์	๓๔ หมู่ ๓	ปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ	
๓	นางจันเพ็ญ จันท์หลวง	๑๑๑/๑ หมู่ ๔	ปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ	
๔	นางบัวลอย แก้วปัญญา	๑ หมู่ ๙	ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	
๕	นางแสงหล้า ทิศอุ้น	๑๑๒ หมู่ ๑๗	ปลูกพืชเศรษฐกิจ	

สาขาศิลปกรรม

ศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้ตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการใช้ชุมชนท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายสิงห์แก้ว ฦ เชียงใหม่	๒๑ หมู่ ๓	จักสาน	
๒	นายมนตรี เม่อแลกู	๒๐๓ หมู่ ๓	เครื่องเงินชนเผ่า	
๓	นางอ่อนสี จิงมาดา	๓๐ หมู่ ๓	จักสาน	
๔	นางบัวเหลียว ยานีะนวล	๘๐ หมู่ ๓	จักสาน	
๕	นายปัน ไจยะ	๔๑ หมู่ ๔	จักสาน	
๖	นายอ้าย อภิวงศ์	๘๑ หมู่ ๔	จักสาน	
๗	นางชมนพร คำภีระ	๕๔/๑ หมู่ ๔	ตัดเย็บเสื้อผ้า	
๘	นายอิน เทพอินธา	๒๖ หมู่ ๔	จักสาน	
๙	นายบุญศรี กำแพงคำ	๗๖ หมู่ ๖	จักสาน	
๑๐	นายลพ ชมภูสาร	๙๙ หมู่ ๖	จักสาน	
๑๑	นายมา ส่องแสง	๑๙ หมู่ ๖	จักสาน	
๑๒	นางจันตา ชมบุญ	๒๕๑ หมู่ ๘	ตัดเย็บเสื้อผ้า	
๑๓	นางยวง พงศ์ลังกา	๑๕๑ หมู่ ๙	จักสาน	

ด้านศิลปะการแสดงและดนตรี

สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี หมายถึง การแสดงดนตรี รำ-เต้น และละครที่แสดงเป็นเรื่องราว ทั้งที่เป็นการแสดงตามขนบแบบแผน มีการประยุกต์เปลี่ยนแปลง และการแสดงร่วมสมัยการแสดงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการแสดงสดต่อหน้าผู้ชม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความงาม ความบันเทิงและเป็นงานแสดงที่ก่อให้เกิดการคิด วิพากษ์ นำสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงสังคม

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายบุญชู ทิศอุ้น	๖๙ หมู่ ๖	เล่นเครื่องดนตรีไทย	
๒	นายสมพล เชื้อนเพชร	๕๗ หมู่ ๗	เล่นเครื่องดนตรีไทย	
๓	นางสวย แสนใจ	๒๒ หมู่ ๗	เพื่อนรำล้านนา	
๔	นางตา ทาวงค์	๓๘๓ หมู่ ๙	เพื่อนรำล้านนา	
๕	นางปิ่น สุพรม	๑๐๐ หมู่ ๑	ร้องจ้อย ซอคำเมือง	

ด้านศาสนาประเพณีและพิธีกรรม

ศาสนาประเพณีและพิธีกรรม หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประทัยข้าว เป็นต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายสม ยานะนวล	๗๖ หมู่ ๓	ศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ	
๒	นายบุญมี คำภีระ	๙๕/๑ หมู่ ๔	ศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ	
๓	นายทองคำ ทรายขาว	๔๖/๑ หมู่ ๖	ศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ	
๔	นายประทุม คำภีระ	๗ หมู่ ๗	ศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ	
๕	นายประสิทธิ์ ฐะวร	หมู่ ๑๐	ศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ	

ด้านการแพทย์ไทย

สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายสุขคำ แก้วดำ	หมู่ ๖	สมุนไพรรักษาโรค	